

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

uchwalona:

dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ - DEFINICJA

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Działania wspierające rodzinę realizowane są we współpracy ze:

- środowiskiem lokalnym,
- sądami i ich organami pomocniczymi,
- Policją,
- instytucjami oświatowymi,
- podmiotami leczniczymi,
- kościołami i związkami wyznaniowymi,
- organizacjami społecznymi.

ZADANIA GMINY

Zadania własne:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

* zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

* organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

* prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

* kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,

* podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

* kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2

ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Zadania zlecone:

1. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny.

2. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

WSPIERANIE RODZINY I PRACA Z RODZINĄ

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniane jest wsparcie, które polega w szczególności na:

1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;

2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;

3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

5) pomocy w integracji rodziny;

6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;

7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

1) pracy z rodziną, szczególnie jako:

- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;

- terapia i mediacja;

- usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;

- pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;

- organizowanie dla rodzin spotkań, w formie "grup wsparcia" lub

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

"grup samopomocowych"

2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzonej przez:

* **placówki wsparcia dziennego** – mogą być prowadzone przez gminę, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta, burmistrza, prezydenta (art. 18 Ustawy). Jednocześnie należy pamiętać, iż zgodnie z art. 2 ust. 3 placówka wsparcia dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny.

Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

* **rodziny wspierające** – zgodnie z art. 29 Ustawy rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- placówek wsparcia dziennego,
- rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

ASYSTENT RODZINY

Rola asystenta rodziny polega na wzmożonej pracy z rodziną w celu niwelowania jej słabych punktów, nauczaniu jej zachowań, czynności- niejednokrotnie podstawowych- tak, aby możliwe było zbudowanie bądź odbudowanie normalnego funkcjonowania rodziny, a pozostawienie w niej dziecka nie zagrażało jego rozwojowi.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

WSPÓŁFINASOWANIE PRZEZ GMINĘ POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,**
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,**
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.**

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,**
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,**
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.**

– średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki (art. 191 u.w.r.s.p.).

Przepisów powyższych nie stosuje się w przypadku gdy dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej przed dniem 1 stycznia 2012 r. (art. 238 u.w.r.s.p.).

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Podmiot publikujący	Urząd Miejski w Tyczynie	
Wytworzył	Urząd Miejski w Tyczynie	2014-03-21
Publikujący	Administrator Systemu - Admin	2014-03-21 13:43
Modyfikacja	Andrzej Siwiec	2025-02-03 10:36